

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Βρίσκεται παρά το πλευρό του Δημήτρη Χριστόφια εδώ και επτά χρόνια, είναι άκρως διακριτικός άνθρωπος και ιδιαίτερα χαμηλών τόνων. Έγινε ευρύτερα γνωστός ως ο εκπρόσωπος Τύπου του επιτελείου του κ. Χριστόφια στις προεδρικές εκλογές, σ' ένα πόστο όπου ομολογουμένως τα πήγε περήφμα. Το καλοκαίρι ο Στέφανος Στεφάνου έστειλε "χαιρετίσματα στην εξουσία", την οποία τώρα, υπηρετεί από το Προεδρικό, ως ο εκπρόσωπος της κυβέρνησης, της πρώτης με αριστερό Πρόεδρο. Αυτό από μόνο του είναι μια καλή αφορμή να τον γνωρίσουμε, ως άνθρωπο και βεβαίως ως πολιτικό.

Κατέρρευσε ο υπαρκτός σοσιαλισμός, όχι η ιδεολογία

Το ποδόσφαιρο... και γενικά ο αθλητισμός είναι οι μεγάλες μου αγάπες. Ήμουν ποδοσφαιριστής στην εφηβική ομάδα της Ομόνοιας, τότε που η Ομόνοια ήταν Ομόνοια. Τότε που μονοπωλούσε τους τίτλους; Ναι, για μας τότε το μεγάλο ζητούμενο σε κάθε παιχνίδι ήταν μέχρι πού θα έφτανε το σκορ, σήμερα έχουν διαφοροποιηθεί τα πράγματα. Έκανα και δυο χρόνια ποδοσφαιριστής και στην εθνική νέων. Γιατί δεν σας κέρδισε το ποδόσφαιρο; Διότι ήθελα να διευρύνω τους ορίζοντές μου, ήθελα να φύγω για σπουδές μια και είχα έφεση στην πολιτική. Από μαθητής; Ναι, από μαθητής. Μεγάλωσα σε ένα σπίτι πολιτικοποιημένο και κομματικοποιημένο. Θυμάμαι μικρός καθόμουν με τον πατέρα μου για να ακούσει τις ειδήσεις από την τηλεόραση. Η δική μου γενιά, των παιδιών των 9-10 χρόνων πέρασε μέσα από πραξικόπημα και εισβολή, όλα αυτά μεταφέρονταν στις συζητήσεις στο σύλλογο, στον καφενέ, σε φιλικές συνάξεις. Όταν είσαι σε ένα περιβάλλον που συνεχώς μιλά για πολιτική, κτίζεις μια πολιτική συνείδηση.

Έτσι προέκυψαν οι σπουδές της φιλοσοφίας; Ανέκαθεν είχα μια κλίση στα φιλολογικά μαθήματα και έχω μέχρι σήμερα μια μεγάλη αγάπη για την επιστήμη της ιστορίας. Μου αρέσει να μελετώ την ιστορία, όχι ως γεγονός αλλά ως επιστήμη. Μέχρι πρόσφατα διάβαζα βιβλία που είχαν να κάνουν με τη θεωρία της ιστορίας ή τη φιλοσοφία της, με την πολιτική επιστήμη ακόμα και με τη μυθιοστορία διότι μου αρέσει πάρα πολύ το ιστορικό μυθιστόρημα.

Η επιλογή της Βουλγαρίας ήταν λόγω της επαφής με το ΑΚΕΛ; Ναι, είχα πάρει υποτροφία για τη Βουλγαρία για την Ακαδημία όπου σπούδασα Κοινωνικές Επιστήμες από το 1984 μέχρι το 1989. Ήταν χρόνια πολύ όμορφα. Έζησα την εποχή της Περεστρόικα που ήταν πολύ ενδιαφέρουσα, είχε φέρσει νέες άνεμοις στην κοινωνία, υπήρχαν έντονες συζητήσεις για το πώς θα γίνει καλύτερο το σύστημα, πώς θα έπρεπε να προχωρήσει η σοσιαλιστική κοινωνία. Η εποχή εκείνη με έδωσε τη δυνατότητα να ανοίξουμε τους ορίζοντές μας μέσα από τη διαλεκτική συζήτηση. Δεν έζησα την κατάρρευση και στείλιόμηνος με φίλους τους λέω ότι "όταν έφυγα εγώ τα κάνατε ματάρα".

Τελικά ο κομμουνισμός είναι υλοποιήσιμος μόνο στα βιβλία; Ο σοσιαλισμός-κομμουνισμός είναι ένας στόχος, ένα όραμα το οποίο περιμένει να επαληθευτεί από την ίδια τη ζωή. Το μοντέλο του υπαρκτού σοσιαλισμού πέραν από την προσφορά που είχε σε διάφορες ιστορικές περιόδους, στράβωσε σε ένα σημείο και πλήρωσε αυτά τα λάθη. Δεν θεωρώ ότι ήταν αναπόφευκτη αυτή η κατάληξη, θα μπορούσαν τα πράγματα να εξελιχθούν αλλιώς. Το ΑΚΕΛ είναι κομμουνιστικό κόμμα; Το ΑΚΕΛ είναι αυτό που δηλώνει μέσα από το καταστατικό του, ένα κόμμα που καθοδηγείται από τη θεωρία του μαρξισμού-λενινισμού, που έχει τη δική του πολιτική, παράδοση και μέσα από την ιστορία και τους αγώνες του έχει έλθει μέχρι εδώ. Έγινε κόμμα εξουσίας σε ένα πολύ δύσκολο διεθνές πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον.

Παραξένησε πολλούς το ότι κατάφερε ένας αριστερός να βγει στην εξουσία. Ναι, είναι γι' αυτό το λόγο που πάρα πολλά αριστερά κόμματα γυρίζουν το βλέμμα προς την Κύπρο και μελετούν το ΑΚΕΛ, που χωρίς να θέλουμε να περιαιολογήσουμε, λειτουργεί και ως μια σχολή πολιτικής σκέψης. Η εκλογή του Δημήτρη Χριστόφια στην Προεδρία της Δημοκρατίας ανοίγει το δρόμο για την εκλογή νέου Γενικού Γραμματέα. Μπορεί να είστε ο επόμενος ηγέτης του ΑΚΕΛ; Κατ' αρχάς, η εκλογή του Δημήτρη Χριστόφια στην προεδρία δεν σημαίνει ότι ανοίγει το κεφάλαιο για γενικό γραμματέα. Κάποια στιγμή θα γίνει. Ναι, από εκεί και πέρα το ΑΚΕΛ έχει συντεταγμένα όργανα, ο γενικός γραμματέας εκλέγεται μέσα από την Κεντρική Επιτροπή του ΑΚΕΛ και νομίζω ότι δεν θα ήταν σωστό να προτρέχουμε των γεγονότων.

Η φωνή της κυβέρνησης

> Θέλω να παραμείνω αυθεντικός και πολύ περισσότερο προσιτός στον κόσμο

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΣΟΛΩΜΩΝΙΔΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ

Μπύκε με το δεξί η νέα κυβέρνηση; Επειδή είμαστε κυβέρνηση ενόπτιας δεν μπήκαμε ούτε με το δεξί ούτε με το αριστερό, κάναμε ένα πήδημα και με τα δυο πόδια. Το άνοιγμα της Λήδρας είναι συμβολικό αλλά και ουσιαστικό; Η διάνοιξη οδοφραγμάτων στη γραμμή αντιπαρατάξης είναι πολιτική της σημερινής κυβέρνησης. Αλλά μόνο με μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης δεν λύεται το Κυπριακό, πρέπει να τα βρούμε στα ζητήματα ουσίας μέσα σε ένα κλίμα εποικοδομητικό και η διάνοιξη της Λήδρας δημιουργεί ένα τέτοιο κλίμα. Η Λήδρας είναι ένας δρόμος που έκλεισε από το '63. Έχει ένα ισχυρό συμβολισμό γιατί είναι στην καρδιά της μοναδικής μοιρασμένης πρωτεύουσας της Ευρώπης. Δοκιμάζει την αντοχές μας η Άγκυρα με τις δηλώσεις για παρθενόγεννηση, υπαρχει δυο λαών, επεμβατικά δικαιώματα κ.λπ. Δείχνει το διάλλακτο πρόσωπο που μας έχει συνθίσει όλα αυτά τα χρόνια. Επειδή τις μέρες μας πολιτική σημαίνει διεκδίκηση και οριοθέτηση ξεκάθαρων στόχων, για να αλλάξει στάση η Τουρκία και να συνεργαστεί για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού χρειάζεται να ενεργήσουμε με εμείς που επειγώμαστε για λύση. Γι' αυτό από την πρώτη μέρα που ανέλαβε την Προεδρία ο Δημήτρης Χριστόφιας έχει αποδυθεί σε έναν κύκλο επαφών μέσα από τις οποίες εξηγά τις θέσεις μας και πείθει για τη διάθεση που έχουμε για λύση.

«Στόχος μου είναι να μην με αποξενώσει η εξουσία, να μην με απογειώσει η δημοσιότητα»

Η φιλοσοφία του Προέδρου...

είναι πώς και στον τελευταίο παράγοντα που μπορεί να διαδραματίσει ρόλο για τη λύση του Κυπριακού για να του πούμε με ειλικρίνεια τις θέσεις μας. Λέγοντας θέλω λύση τώρα εννοείτε, ότι χτες δεν θέλαμε λύση; Δεν είμαστε από αυτούς που λέγαμε ότι δεν θέλαμε λύση, είναι όμως τεράστιο ζήτημα πώς έχεις στο μυαλό σου να διεκδικήσεις αυτή τη λύση. Έχει μερικά πλεονεκτήματα θα έλεγα ο σημερινός Πρόεδρος που μπορούν να διαδραματίσουν θετικό ρόλο στην προσπάθεια λύσης του Κυπριακού, ειδικά η σχέση του με την τουρκοκυπριακή κοινότητα και η εμπιστοσύνη που του έχει μια μεγάλη μερίδα Τουρκοκυπρίων. Μήπως ο πίκχος των προσδοκιών για λύση ανέβηκε πάρα πολύ ψηλά με την εκλογή Χριστόφια; Όντως ο πίκχος των προσδοκιών έχει ανέβει πάρα πολύ και θα έλεγα ότι υπάρχει ευφορία. Το ζήτημα είναι οι προσδοκίες να δένονται με την πραγματικότητα διότι η λύση είναι ένα ταγκό για δυο. Δεν αρκεί η θέληση της μιας πλευράς, πρέπει και η άλλη να ανταποκρίνεται στο κάλεσμα για κοινή δουλειά για λύση με θέσεις που να είναι αποδεκτές.

Η συνάντηση Χριστόφια - Ταλά της 21ης Μαρτίου... ήταν θετική, ξεκινούν οι τεχνικές επιτροπές και οι ομάδες εργασίας. Η συνεργασία με ΔΗ.ΚΟ. και ΕΔΕΚ μπορεί να είναι τροχοπέδη για κάποιες κινήσεις για λύση του Κυπριακού; Η σημερινή κυβέρνηση λειτουργεί στη βάση του προγράμματος Δημήτρη Χριστόφια, δεν είναι τριμερής. Θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας είναι να έχουμε συλλογικότητα στο Κυπριακό που θα λαμβάνεται μέσα από τη λειτουργία ενός αναβαθμισμένου και αποτελεσματικού εθνικού συμβουλίου. Εμείς πάντοτε τις συνεργασίες μας τις προσεγγίζουμε με ένα δημιουργικό φάκο και δεν αρχίζουμε κακά σενάρια για το αύριο.

Τι έδωσε τη νίκη στο Δημήτρη Χριστόφια; Πρώτα από όλα η στήριξη τόσο πολλών πολιτικών και κομματικών χώρων ειδικά όπως είχε εκφραστεί στο δεύτερο γύρο. Από εκεί και πέρα υπάρχουν και πολλοί άλλοι λόγοι όπως για παράδειγμα η μακρόχρονη παρουσία του στη δημόσια ζωή έχει δώσει ένα ισχυρό δείγμα για τη συνέπειά του σε ζητήματα αρχών.

Υπήρχαν κάποιες στιγμές κατά τη διάρκεια της προεκλογικής που είχατε ανησυχίες για το αποτέλεσμα; Η προεκλογική περίοδος ήταν μακρά, υπήρχαν πολλές καλές στιγμές αλλά και οι παρενθέςες

που δεν ήταν και τόσο καλές. Η αισιοδοξία ότι μπορούσαμε να κερδίσουμε τις εκλογές υπήρχε πάντα. Εδώ και επτά χρόνια βλέπετε καθημερινά τον Δημήτρη Χριστόφια. Πώς είναι με τους συνεργάτες του; Είναι ένας άνθρωπος με τον οποίο πολύ εύκολα μπορείς να έχεις φιλικές και κοινωνικές σχέσεις. Είναι πολύ ανοικτός, ανθρωπίνος, ευαίσθητος. Απαιτητικός πρώτα από όλα με τον εαυτό του, δουλεύει πάρα πολλές ώρες και τους στόχους που θέτει επιδιώκει πάντοτε να τους πετύχει όσο δύσκολο κι αν είναι. Σε κερδίζει με τον τρόπο που ο ίδιος εργάζεται, με τον τρόπο που σου μιλά. Επιδιώκει τον διάλογο και έχει μια τρομερά διαλεκτική σκέψη στο να εντοπίζει την ουσία των πραγμάτων, τις τάσεις των εξελίξεων, να παίρνει αποφάσεις στα διάφορα ζητήματα. Αυτός είναι ο όγδοος χρόνος που είμαι δίπλα του και νιώθω καθημερινά να μαθαίνω πολλά πράγματα

«Χαιρετίσματα στην εξουσία»

Το καλοκαίρι τραγουδούσατε στο φεστιβάλ της ΕΔΟΝ «χαιρετίσματα στην εξουσία, εγώ κρατάω την ουσία κι ονειρεύομαι». Πώς νιώθει ένας αριστερός όταν υπηρετεί αυτό που καταγγέλλει, δηλαδή την εξουσία; Η μήπως τελικά ουσία είναι η εξουσία; Μέρος της ουσίας είναι και η εξουσία. Το ζήτημα είναι την εξουσία να τη διαχειρίζεται με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να υπηρετείς το κοινό καλό, τον τόπο και τον λαό σου. Όταν έδιναν και έπαιρναν οι φήμες για το υπουργικό σχήμα, το δικό σας όνομα ήταν το μόνο σίγουρο. Ξέρατε εκ των προτέρων ότι αν εκλεγόταν ο Δημήτρης Χριστόφιας θα είσατε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος; Ποτέ δεν είχα σκεφτεί ότι θα έπρεπε να έχω θέση στο κυβερνητικό σχήμα. Ο διορισμός μου στο πόστο του Κυβερνητικού Εκπροσώπου είναι μεγάλη τιμή και θα δώσω όλες μου τις δυνάμεις για να δικαιώσω τον Πρόεδρο που μου εμπιστεύτηκε αυτή τη θέση.

Αισθάνεστε άνετα με τους δημοσιογράφους; Ναι, και νομίζω ότι και οι δημοσιογράφοι αισθάνονται άνετα μαζί μου.

Βέβαια γνωρίζετε από δημοσιογραφία μια που για χρόνια ήσατε αρχισυντάκτης της εφημερίδας της ΕΔΟΝ. Ναι, ήταν κάτι που ανέλαβα τα πρώτα χρόνια που εργαζόμουν στο κίνημα της Νεολογίας μαζί με τον Γιώργο Παυλίδη, διευθυντή σήμερα του Άστρα και κάναμε τα πάντα. Ήταν μια πολύ ευχάριστη περίοδος της ζωής μου.

Νιώθετε σήμερα να περνάτε από ανάκριση; Μέχρι στιγμής καθόλου. Πιστεύω ότι η ειλικρίνεια είναι πάντα από όλα.

Πώς αντιδράτε μπροστά σε ένα αρνητικό δημοσίευμα; Εξαρτάται, αν είναι ένα δημοσίευμα καλόπιστης κριτικής είναι ευπρόσδεκτο διότι χωρίς κριτική δεν μπορούμε να βελτιωθούμε. Μου αρέσει πάρα πολύ το χιούμορ και η σάτιρα. Αν κριτικάρεται κάτι με σατιρικό τρόπο και στα πλαίσια του σεβασμού, τότε δεν θα με πειράξει. Όταν όμως η κριτική γίνεται σκόπιμα με αρνητική διάθεση, τότε με πειράζει.

«Η προσφυγιά σημάδεψε τη συνείδηση και την ψυχή μας»

Με τη Δανάη και τη Νεφέλη

> Η κομματική πειθαρχία είναι πάνω από το συναίσθημα

Γεννηθήκατε στον κατεχόμενο σήμερα Γερόλακκο. Ναι, στις 21 Ιανουαρίου 1965. Τότε δεν υπήρχαν τα σημερινά ηλεκτρονικά παιχνίδια, η δική μας ζωή ήταν σχολείο, σπίτι και ποδόσφαιρο στο χωράφι της γειτονιάς μέχρι να νυχτώσει. Τι δουλειά έκαναν οι γονείς σας; Ο πατέρας μου ήταν σιδεράς, κωμοδρόμος, υδραυλικός. Η μητέρα μου εργαζόταν ως ράπτρια. Έχω δυο μεγαλύτερες αδελφές.

Ήσαταν ο παρακαϊδεμένος; Έτσι λένε αλλά εγώ δεν ένιωθα έτσι. Ήταν ήρεμο το οικογενειακό περιβάλλον και τίποτα δεν στερηθήκαμε.

Η προσφυγιά... ήταν κάτι που έχει σημάδεψε τη συνείδηση και την ψυχική μας. Είχαμε φύγει το βράδυ της 20ής Ιουλίου από το Γερόλακκο με ένα φορτηγό πολλές οικογένειες, πήγαμε στην Ορούντα και μείναμε στραματοόδα σε ένα ατέλειωτο σπίτι. Ήμουν εννιάμισι χρονών. Την επόμενη μέρα ο Γερόλακκος βομβαρδίστηκε άγρια. Από τότε δεν ξαναεπιστρέψαμε. Μετά την Ορούντα πήγαμε στην Αγλαντζιά όπου μείναμε δυο χρόνια. Εκεί τελείωσα τις δυο τάξεις του δημοτικού. Στη συνέχεια αφού ψευτοφτιάξαμε το σπίτι της γιαγιάς μου στη Δευτερά, μείναμε εκεί.

Πήγατε με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων στο Γερόλακκο; Είχα πάει πριν το άνοιγμα των οδοφραγμάτων, το 1994 ως στέλεχος της ΕΔΟΝ και επισκέφτηκα το σπίτι μου. Ήταν μια στιγμή που δεν πρόκειται να ξεχάσω ποτέ. Έζησα εννιάμισι χρόνια σε εκείνο το σπίτι και επέστρεψα μετά από είκοσι. Η πλούσια ελληνική γλώσσα δυσκολεύεται να περιγράψει τα συναισθήματα. Συνάντησα τους Τουρκοκύπριους που έμε-

ναν στο σπίτι, μου μιλούσαν ελληνικά και εγώ δεν μπορούσα να τους αρθρώσω λέξη. Όταν φτάσαμε στο σπίτι έμεινα λίγο πίσω. Με αγάλιασε η Τουρκοκύπρια ένοικος και μου είπε «έλα να δεις το σπίτι σου». Όταν άρχισα να βρισκόμαι τον ειρμό των σκέψεών μου, το δεύτερο σοκ ήταν όταν βρήκα σε ένα από τα αρμάρια της κουζίνας ένα σήμα της Ομόνοιας που είχα κολλήσει μικρός. Είκαν βάλσει τα αρμάρια, αλλά επειδή δεν ήξεραν τι ήταν το σήμα, φρόντισαν να μην το καταστρέψουν. Πέρασα μια βδομάδα για να αρχίσω να βρισκόμαι την ψυχική μου ηρεμία. Πήρατε τα παιδιά σας; Βεβαίως με το άνοιγμα των οδοφραγμάτων, πήρα και τα παιδιά μου για να δουν το Γερόλακκο, την Κεράνεια, την Αμμόχωστο από όπου κατάρχηται η γυναίκα μου για να τους μεταφέρω το αίσημα που έχουμε γι' αυτό το κομμάτι που μας λείπει. Με το σχέδιο Ανάν θα επιστρέφατε από τους πρώτους υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση. Αυτό πώς λειτουργεί μέσα σας την ώρα που ψηφίζετε; Ο Γερόλακκος θα επέστρεφε στους 36 μήνες αν θυμάμαι καλά υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση. Στο δημοψήφισμα όλοι οι πολιτικά σκεπτόμενοι πιστεύω ότι ταλαντεύτηκαν. Όταν όμως πήραμε τη γνωστή απόφαση στη συνδιάσκεψη, δεν είχα καμιά ταλάντευση στο τι θα έκανα. Η κομματική πειθαρχία είναι πάνω από το συναίσθημα; Ναι, διότι όταν ανήκεις σε ένα πειθαρχημένο σύνολο στο οποίο έχεις τη δυνατότητα να συζητήσεις δημοκρατικά και συλλογικά να παίρνονται οι αποφάσεις, τότε πειθαρχείς στις αποφάσεις της πλειοψηφίας.

Η απόλυτη εξουσία φθείρει απόλυτα

Πώς γνωρίσατε την εκπαιδευτικό σύζυγό σας Γεωργία Ζίνωνος; Γνωριστήκαμε στην κατασκήνωση της ΕΔΟΝ το καλοκαίρι του '89.

Πώς είστε ως σύζυγος και ως πατέρας; Έχουμε μια στενή οικογενειακή σχέση, πάντοτε επιδιώκαμε να τρώμε το μεσημέρι μαζί και να είμαστε παρόντες στις σημαντικές στιγμές των παιδιών. Οι δυο κόρες, η Δανάη και η Νεφέλη, σάς κάνουν ό,τι θέλουν; Προσπαθώ να βάζω όρια και με λίγη αυστηρότητα αν χρειαστεί αλλά δεν είναι εύκολο να αρνείσαι στις κόρες.

Τι απολαμβάνετε να κάνετε μαζί ως οικογένεια; Να παίζουμε. Ποδόσφαιρο; Και ποδόσφαιρο και επιτραπέζια παιχνίδια, βέβαια πάρα πολλές ώρες αφιερώνονται στο διάβασμα των παιδιών και στα φροντιστήρια.

Τι μαθαίνει; Πιάνει και μπαλέτο. Με τον αθλητισμό ασχολούνται; Η μικρή πιστεύω ότι έχει κλίση. Της μεγάλης της αρέσει πάρα πολύ να παρακολουθεί ποδόσφαιρο, πηγαίνουμε μαζί αν και το τελευταίο διάστημα έπεσε θύμα της προεκλογικής περιόδου.

Πώς ξεκουράζεστε; Συνήθως με μια καλή παρέα ή μια ήσυχη κουβέντα στην οικογένεια.

Δίνετε την αίσθηση του ανθρώπου που δεν θυμώνει. Γενικά είμαι ισορροπημένος, αλλά έχω και τις εξάρσεις μου.

Τι σας θυμώνει; Η αδικία και οι άδικες κατηγορίες.

Τι σίγμα θέλει να αφήσει ο Στέφανος Στεφάνου ως Κυβερνητικός Εκπρόσωπος; Ενός απλού πολιτικού που μιλούσε με ειλικρίνεια. Στόχος μου είναι να μην με αποξενώσει η εξουσία, να μην με απογειώσει η δημοσιότητα. Θέλω να παραμείνω αυθεντικός και πολύ περισσότερο προσιτός στον κόσμο. Κάποτε ο Ρουσόφ είχε πει ότι η εξουσία φθείρει και ότι η απόλυτη εξουσία φθείρει απόλυτα.